

Опитування щодо діяльності у сфері врегулювання міжнародних спорів: Остаточний звіт 2020

Стислий огляд

У документі під назвою «Опитування щодо діяльності у сфері врегулювання міжнародних спорів: Остаточний звіт 2020» («The International Dispute Resolution Survey: 2020 Final Report») представлено висновки інавгураційної перевірки Сінгапурської академії (Singapore International Dispute Resolution Academy) щодо переваг, досвіду, практики й перспектив Клієнтів та Юристів у справах з урегулювання міжнародних спорів з усього світу. У рамках опитування було перевірено основні механізми врегулювання міжнародних спорів: міжнародний комерційний арбітраж, міжнародна комерційна медіація, судовий розгляд комерційних спорів, а також гібридні механізми врегулювання спорів, як наприклад, медіаційний арбітраж та арбітражна медіація. Опитуванням також охоплено використання технологій у врегулюванні міжнародних спорів, як наприклад, предиктивні аналітичні інструменти й системи переговорної підтримки, а також ставиться питання до Клієнтів і Юристів щодо рівня їх задоволеності від використання технологій.

У звіті підсумовано висновки за кожним із механізмів та досліджено ключові тенденції на базі доступних даних, визначаючи при цьому основні рушійні сили змін, що впливають на процеси врегулювання міжнародних спорів. Ключові висновки звіту наступні:

Як робиться вибір на користь медіації, судового розгляду та гібридних механізмів

- Пріоритетним механізмом урегулювання спорів для респондентів лишився міжнародний комерційний арбітраж.
- Міжнародний комерційний арбітраж був популярнішим серед Юристів, а не Клієнтів.
- Респондентами відзначено можливість забезпечення контролю за виконанням ухвалених рішень, нейтральність/неупередженість та вартість процесу серед трьох ключових переваг при виборі механізму врегулювання спорів.
- Найбільшою перевагою для Юристів стала можливість забезпечення контролю за виконанням ухвалених рішень, тоді як Клієнти відзначили нейтральність/неупередженість серед найважливіших факторів, якими вони обґрунтовували свій вибір механізму врегулювання спорів.
- При порівнянні рівня задоволеності, значна кількість користувачів механізму медіації задоволена її швидкістю та вартістю у порівнянні з користувачами механізму арбітражу та судового розгляду.

Урегулювання спорів між інвесторами та державою

- Майже половина респондентів нашого опитування відзначили, що в період з 2016 по 2018 рік вони так чи інакше брали участь у розгляді спорів між інвесторами й державою чи у справах із багатосторонніми інвестиціями.
- Свій голос на користь міжнародного арбітражу, як механізму врегулювання міжнародних спорів, віддала більшість користувачів, які віддали перевагу інституційному чи спеціалізованому арбітражу для вирішення спорів між інвесторами й державою.
- Серед трьох ключових факторів, які вплинули на їх вибір механізму врегулювання спорів між інвесторами й державою, користувачі відзначили можливість забезпечення контролю за виконанням ухвалених судових рішень, політичну чутливість і неупередженість.

- Не зважаючи на домінування арбітражу у цій сфері, користувачі також продемонстрували відкритість до вибору механізмів урегулювання спорів між інвесторами й державою на користь судового розгляду чи медіації.
- Відгуки користувачів свідчать про потребу в реформуванні цієї сфери.

Міжнародний комерційний арбітраж

- Міжнародний комерційний арбітраж лишається найпопулярнішим механізмом урегулювання міжнародних спорів, яким у період з 2016 по 2018 рік скористалося 74% респондентів.
- Понад 75% респондентів вказало, що можливість забезпечення контролю за виконанням ухваленого рішення, його неупередженість/нейтральність та остаточність стали критичними чи важливими факторами для вибору арбітражу в якості механізму врегулювання спорів.
- Арбітраж лишився популярним механізмом урегулювання спорів, не зважаючи на те, що користувачами відзначався низький рівень задоволення його швидкістю й вартістю.

Міжнародна комерційна медіація

- Обравши міжнародну комерційну медіацію, понад 80% користувачів вказало на її неупередженість/нейтральність, швидкість та конфіденційність, як критичні фактори, які впливали на їх вибір.
- Серед основних обґрунтувань вибору на користь міжнародної комерційної медіації не було можливості забезпечення контролю за такими рішеннями. Це може пояснюватися відсутністю визнаного на міжнародному рівні механізму прискореного контролю за виконанням таких рішень. Нова Сінгапурська конвенція пропонує механізми прискореного контролю за виконанням рішень з урегулювання спорів шляхом медіації. У майбутньому це може привабити тих користувачів механізмів судового розгляду та арбітражу, для яких важлива можливість забезпечення контролю над виконанням винесених рішень.
- У випадку з медіаторами абсолютно критичними якостями протягом вибору останніх користувачами частіше за все були належні моральні якості й досвід у врегулюванні спорів. Нові нормативні напрацювання на кшталт Сінгапурської конвенції роблять акцент на професійних стандартах практики медіації, що відповідає пріоритетам користувачів.
- У порівнянні з Юристами, Клієнти частіше відзначали конкретні технології, як надзвичайно корисні або корисні.

Судовий розгляд міжнародних комерційних спорів

- Понад 80% користувачів вважають можливість забезпечення контролю за виконанням відповідних рішень, чітко визначені правила та нейтральність/неупередженість важливими чи критично важливими обґрунтуваннями свого вибору на користь судового розгляду, як механізму врегулювання спорів.
- Менше 50% користувачів вказало на те, що їх надзвичайно задовольняли або дещо задовольняли швидкість і вартість судового розгляду.

- У своєму виборі на користь міжнародних комерційних судів понад 80% респондентів вбачали, що ефективність – це важливий або критично важливий фактор, і лише 45% респондентів були надзвичайно задоволеними або дещо задоволеними своїм минулим досвідом таких процесів. У міжнародних комерційних судів є можливість підвищення ефективності для покращення своєї привабливості, як майданчика для врегулювання спорів.

Гібридні механізми для врегулювання спорів

- У гібридних механізмів є потенціал мінімізувати чинні недоліки окремо арбітражу або медіації.
- Користувачі відзначили договірні зобов'язання в якості основної причини вибору на користь гібридного механізму врегулювання спорів.
- Клієнти більш відкриті до вибору гібридних процесів у порівнянні з Юристами.
- Вибір на користь гібридних механізмів у порівнянні з окремим арбітражем віддається в тих випадках, коли на перший план виступають збереження ділових відносин, ефективність та вартість.
- Користувачі також віддають свій вибір на користь гібридних механізмів, а не окремої медіації в тих випадках, коли для них важливі ефективність, вартість і можливість забезпечення контролю за виконанням ухвалених рішень.

The Ukrainian version of the Executive Summary of the SIDRA Survey Report has been provided by **Oleksandr Protsiuk** (Counsel, CMS Reich-Rohrwig Hainz Kyiv) and Pavlo Bogachenko (Associate, CMS Reich-Rohrwig Hainz Kyiv).

